

KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİNEMA VE TELEVİZYON ANABİLİM DALI

**KARA KOMEDİDE DİJİTAL ÇAĞ TEMASI VE
SICAK SU: MAVİ KISA FİLMİ**

ONUR IŞIK CANTÜRK

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ ELİF AKÇALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSTANBUL, NİSAN, 2018

**KARA KOMEDİDE DİJİTAL ÇAĞ TEMASI VE
SICAK SU: MAVİ KISA FİLMİ**

ONUR IŞIK CANTÜRK

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ ELİF AKÇALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sinema ve Televizyon Anabilim Dalı Sinema ve Televizyon Programı'nda
Yüksek Lisans derecesi için gerekli kısmi şartların yerine getirilmesi amacıyla
Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne teslim edilmiştir.

İSTANBUL, NİSAN, 2018

Ben, ONUR IŞIK CANTÖRK;

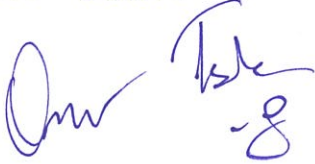
Hazırladığım bu Yüksek Lisans Tezinin tamamen kendi çalıŐmam olduğunu ve başka çalıŐmalardan yaptığım alıntıların kaynaklarını kurallara uygun biçimde tez içerisinde belirttiğimi onaylıyorum.

ÖĞRENCİNİN ADI SOYADI

ONUR IŞIK CANTÖRK

TARİH VE İMZA

30.04.2018

KABUL VE ONAY

ONUR IŞIK CANTÖRK tarafından hazırlanan **KARA KOMEDİDE DİJİTAL ÇAĞ TEMASI VE SICAK SU: MAVİ KISA FİLMİ** başlıklı bu çalışma **30.04.2018** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

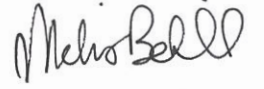
Dr. Öğr. Üyesi Elif Akçalı (Danışman)

Kadir Has Üniversitesi

İMZA

Doç. Dr. Melis Behlil

Kadir Has Üniversitesi

İMZA

Prof. Dr. Savaş Arslan

Bahçeşehir Üniversitesi

İMZA

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Sinem AKGÜL AÇIKMEŐE

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

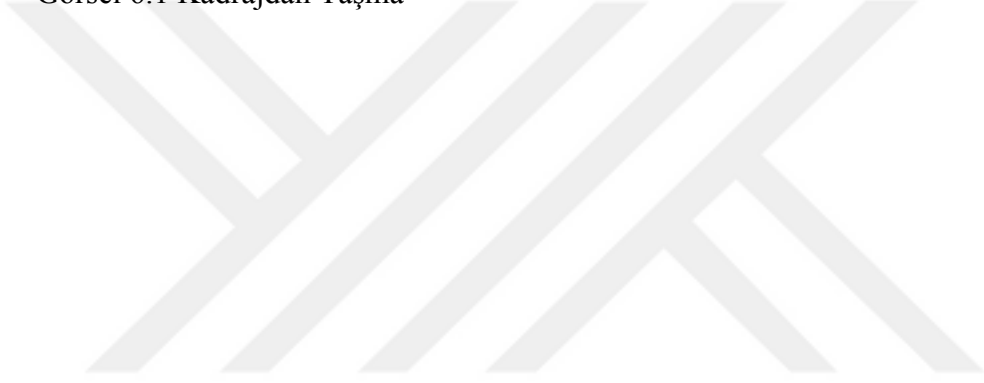
ONAY TARİHİ: 30/4/18

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

GÖRSELLER DİZİNİ.....	IV
ÖZET.....	V
ABSTRACT.....	VI
GİRİŞ.....	1
1. KARA KOMEDİ’NİN TANIMI VE ARKA PLANI.....	3
2. DİJİTAL ÇAĞDA KARA KOMEDİ.....	4
3. DÜNYA VE TÜRKİYE SİNEMASINDA KARA KOMEDİ.....	5
4. YORGOS LANTHIMOS SİNEMASI.....	8
5. <i>THE LOBSTER</i> FİLMİNDE KARA KOMEDİ VE <i>SICAK SU: MAVİ</i> İLE BENZERLİKLER.....	10
6. <i>SICAK SU: MAVİ</i> KISA FİLMİ.....	17
SONUÇ.....	22
KAYNAKÇA.....	28
EKLER.....	30
ÖZGEÇMİŞ.....	41

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 5.1 Filmlerin İlk Planları	12
Görsel 5.2 Diyalog Kullanımı	12
Görsel 5.3 Soru ve Sonrasında Gelen Hediye	14
Görsel 6.1 Kadrajdan Taşma	19

ÖZET

CANTÜRK, ONUR IŞIK. *KARA KOMEDİDE DİJİTAL ÇAĞ TEMASI VE SICAK SU: MAVİ KISA FİLMİ*, YÜKSEK LİSANS TEZİ, İstanbul, 2018.

Yaşadığımız teknoloji çağı ve buna bağlı olarak evrilen hayat koşulları, geçmiş yaşamlardan daha farklı mizah ve drama çeşitlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Teknoloji çağının getirmiş olduğu hız ve tüketme hırsı, kişinin kendisinde de tükenmişlik ve depresyon kavramlarını daha da ön plana çıkarmıştır. Bu uygulamalı tez çalışmasında çekmiş olduğum *Sıcak Su: Mavi* isimli kısa metraj filmimin, yaşadığımız sanal çağın getirdikleri ile birlikte kara komedi alt türü üzerinden değerlendirilmesi yapılacaktır. Yapmış olduğum proje kapsamında filmin senarist ve yönetmeni olarak kara komediye benim nasıl algıladığım ve uygulamaya nasıl geçirdiğim tartışılacaktır. *Sıcak Su: Mavi* filmi dijital çağın komedi ve drama algısına yeni bir boyut kazandırmayı ve kara komedi türüne çağdaş bir hikaye eklemeyi amaç edinmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kara Komedi, Drama, Sosyal Medya, Türkiye Sineması, *The Lobster*, Yorgos Lanthimos, *Sıcak Su: Mavi*, Kısa Film

ABSTRACT

CANTÜRK, ONUR IŞIK. *DARK COMEDY IN THE DIGITAL AGE AND SICAK SU MAVİ (HOT WATER: BLUE) SHORT FILM*, MASTER THESIS, İstanbul, 2018.

The technology era and the lives evolved around it bring about a new understanding to comedy and drama. While making our contemporary lives more comfortable, the age of technology increases the urge for consume more and as much as possible. The pace of this greed triggered the fatigue and depression. In this applied thesis study, with my short film titled *Sıcak Su: Mavi (Hot Water: Blue)*, I tried to discuss the consequences of our virtual world and its reflections in black comedy. Within the frame of this film, as the director and scriptwriter of the movie, I discussed and tried to reflect my take on black comedy and how I apply it. *Sıcak Su: Mavi (Hot Water: Blue)* aims to bring in a new understanding to the perception of comedy and drama in the digital era while adding a contemporary story to the genre of dark comedy.

Keywords: Dark Comedy, Black Comedy, Drama, Social Media, Turkish Cinema, *The Lobster*, Yorgos Lanthimos, *Sıcak Su: Mavi*, Short Film

GİRİŞ

Yaşamakta olduğumuz dijital dünyanın günlük hayatımıza getirmiş olduğu hız, çağımızın komedi ve drama anlayışlarını da aynı şekilde değiştirmiştir. Her alana yayılan hızlı tüketim kültürü, özellikle sosyal medya kavramının ortaya çıkışı ve gelişmesiyle birlikte yeni bir iletişim formu yaratmıştır. Artık vazgeçilemez birer alışkanlık haline gelen akıllı telefonlar ve bilgisayarların kullanımıyla komedi kültürü de çağın getirdiklerine göre yeni bir ritim yakalamıştır. Günümüz dünyasının mizahı artık yaşadığımız dijital çağın hızına uygun ve anında tüketilebilir olarak servis ediliyor. Sosyal medyanın hayatımızdaki yeri arttıkça kimliklerimiz de oraya göre değişim gösterebiliyor. Dijital çağda artık en evrensel dilimiz sanal dünya ve içinde oluşturduğumuz profiller. Benim de içinde yer aldığım jenerasyon ve özellikle 90'lardan sonra dünyaya gelenler kendi gerçekliğini sosyal medya üzerinden yaratıyor. Yeni nesil, uygarlık üzerinde bugüne kadar hiç bir zaman yaşanmamış bu hızlı değişimin içinde büyüyor ve bu hızın hem olumlu hem de olumsuz yanlarını deneyimleyerek öğreniyor. Bu hız ve beraberinde getirdiği değişim bütünüyle hayatımızı, sinema yapma tarzımızı, filmlerin içeriklerini, komediyi, dramayı ayrı ayrı etkiliyor. Elbette ki kültürel ve yerel öğelerin hayat içindeki ve film üretimindeki etkisini yok sayamayız fakat yeni jenerasyonla birlikte bu geleneksel yapının giderek dönüşecek olması görmemiz gereken bir gerçek. Uygulama projemin altyapısını oluşturan bu kişisel düşünceler ve sosyal medyaya bakış tarzım, filmi bu fikirler üzerine geliştirmeye olanak verdi. Filmimde intihar etmeyi düşünen başkarakter intihar yöntemini bile YouTube üzerinden bir tanıtım videosu izleyerek planlamaktadır. Karakter intihar teşebbüsü sırasında karşısına çıkan engelleri aşmak için intiharsepeti.com isimli bir internet sitesi ve bu sitenin çağrı merkezi çalışanından destek talep etmektedir. Filmde hayatını sonlandırmaya karar verirken dahi interneti bir başvuru mekanizması olarak gören bir karakter üzerinden sosyal medyanın hayatımızdaki yeri sorgulanmaya çalışılmıştır.

Bu tez çalışmamda çağın getirdiği depresyon ve nedensizliğin günlük hayatlara hakim olmasıyla, film hikayelerine de giren bu konular üzerinden kara komedi türünün

günümüzdeki yerini tartışacak, Yorgos Lanthimos'un *The Lobster* filmini ve kendi filmim *Sıcak Su: Mavi*'yi kara komedi kavramı üzerinden inceleyeceğim.

BÖLÜM 1

KARA KOMEDİ’NİN TANIMI VE ARKA PLANI

“Sanayi Devrimi ile birlikte değişen çağ ve sonrasında sürekli yaşanan savaşların ardından toplumsal yaşam da değişime uğradı. Hızlı makineleşme ve teknoloji kullanımı çalışma hayatını olduğu kadar toplumların alışkanlıklarını da değiştirdi. Dönem içindeki değişikliklerin etkileri sanatın farklı türlerinde görünür oldu” (Yılmaz, 2010, s. 336). “Öyle ki, her çağdaki sanat eserlerinin o çağın çocuğu gibi tanımlandığı da olmuştur” (Baynes, 1981, s. 4). “Sinema da, tıpkı diğer sanat dalları gibi çağın gerekliliklerine ayak uydurmuş ve her yeni çağ kendi mizahını da yaratmıştır. Endüstri devrimi yerini dijital çağa bırakmış ve tüm günlük alışkanlıklar bu çerçevede yeniden şekillenmiştir” (Cowan Schwartz, 2018, s. 1). Özellikle bilgi çağı ve dijitalleşmeyle birlikte sanat da çağın gelişmelerine hızlıca karşılık vermeye başlamış ve hatta mizah daha sert ve öfkeli bir forma bürünmüştür.

Sinemada kara komedi 1960’lı yıllarda iyiden iyiye görünür olmuştur. “Kara komedi, mutlak bir ölüm konseptini işler. Bu ölüm, bir cinayet, intihar veya tamamen tesadüfi bir şekilde gerçekleşiyor olabilir. Burada önemli olan detay, olayın absürt bir olay örgüsü çerçevesinde gerçekleşmesidir” (DiFeo, Eheman, Hendrickson ve Osman, t.y). Wes D. Gehring *American Dark Comedy – Beyond Satire* kitabında kara komedi kavramının tanımı şöyle yapmaktadır: “Kara komedi, toplumun çoğunluğunun kutsal derecede ciddiye aldığı konulara saldıran -özellikle ölüme- ve mizahını oradan başlatan bir komedi türüdür” (D.Gehring, 1996, s. 14). Kara komedinin özellikle yerleşik olanla problemi vardır. Sürekli yerleşik olanı dürtükleyerek rahatsız etmeye çalışır. Üstelik kara komedi bunu optimist bir bakış açısıyla, onu düzeltmek için yapmaz, düzelmeyeceğine inanmakla birlikte ona rahatsızlık vermekten vazgeçmediği için yapar. Kara komedi, yergiden belki de en çok burada ayrılır. Kara komedide umut yoktur, sadece yaşadığımız hayatın absürt durumları üzerine anlatılar vardır. Gülsek mi gülmek mi bilemediğimiz durumlara karşı kendimizi arada hissedebiliriz. Kara komedi sadece güldüren değil, acıtan mizahı da içinde barındırır. Gülmek can acıtabilir!

BÖLÜM 2

DİJİTAL ÇAĞDA KARA KOMEDİ

Bugüne kadar geçen tüm tarihsel dönemlerde bütün insanlığın ortak kabul ettiği, o çağı bir önceki dönemden ayıran önemli gelişmeler yaşanmıştır. Ateşin bulunması, yazının ortaya çıkışı, Fransız İhtilali gibi bütün insanlığı etkileyen gelişmeler bunlara örnektir. Yaşadığımız son yüzyılda ise teknolojinin gelişmesiyle birlikte yeni bir çağa geçtiğimiz kabul edilmektedir. “Teknolojik gelişmelerle özdeşleşmiş ve bilgi akışını hızlandıran bu yeni dönem dijital çağ olarak tanımlanmaktadır” (Shepherd, 2014, s. 2). İnternet kullanımının yaygınlaşması, bilgiye hızlı erişim imkanı sunmakla beraber kavramları ve günlük hayat akışını da yeniden şekillendirmiştir. Bu yeni sanal dünya, kullanıcılarına kendi içeriklerini yaratma ve dilediğince sunma olanağı sağlamıştır.

Sosyal medya, sürekli güncellenebilmesi, çoklu kullanıma açık olması, sanal paylaşım olanağı olarak tanınması vb. açısından en ideal mecralardan biri olarak kendini göstermektedir. İnsanlar sosyal medyada günlük düşüncelerini yazmakta, bu düşünceler üzerine tartışabilmekte ve yeni fikirler ortaya koyabilmektedirler. Ayrıca kişisel bilgilerinin yanında çeşitli fotoğraflar, videolar, paylaşabilmekte, iş arayabilmekte ve hatta bulabilmekte ayrıca sıkılmadan gerçek dünyayı sanal ortamda yaşayabilmektedirler. (Akıncı Vural ve Bat, 2010, s. 3349)

Açık bir şekilde görüldüğü gibi benim de içinde yer aldığım jenerasyon izlemek, beğenmek ve paylaşmak üzerine kurulu bir hayatın içinde büyümüş ve kendi yaşam tarzını bu baskın olan kültüre bağlı olarak değiştirmiştir. Çağımızdaki insanların artık Youtube'dan video izlemediği ya da Facebook'a, Twitter'a, Instagram'a girmediği günü yok diyebiliriz. Günlük hayatımızın olmazsa olmazı bu siteler ve uygulamalardan bağımsız bir şekilde yaşamımızı idame ettirmek imkansızla yakın görünmektedir. Ayrıca bu sitelerden her ihtiyaç duyduğumuz şeyi de aratabiliyoruz; bu hayatımızın en büyük kararı da olsa basit bir yemek tarifi de olsa fark etmiyor, orada bir şekilde cevap bulabileceğimizi biliyoruz. Belki bir gün kendi intiharımız için bize yardımcı olacak bir videoyu gerçekten sosyal medya üzerinden arayıp bulacağız. Bu tespitleri olumlu ya da olumsuz karşılaştırması yapmaktan öte, çağın gerçekliği üzerine düşünerek yazdığımı belirtmek isterim.

BÖLÜM 3

DÜNYA VE TÜRKİYE SİNEMASINDA KARA KOMEDİ

Sinemanın ilk yıllarından itibaren kara komedi öğeleri bazı filmlerin belirli noktalarında karşımıza çıkıyor olsa da, türün bütünüyle öncü filmi olarak birçok kaynak Stanley Kubrick'in *Dr. Strangelove or: How I Learned to Stop Worrying and Love the Bomb* (1962) filmini ilk sıraya koymaktadır. (Maland, 1979) (Wakefield, 2017) Sonrasında gelen *Harold and Maude* (Hal Ashby, 1971), *The Player* (Robert Altman, 1992), *Trainspotting* (Danny Boyle, 1996), *The Truman Show* (Peter Weir, 1998), *Being John Malkovich* (Spike Jonze, 1999), *Wristcutters: A Love Story* (Goran Dukic, 2006) filmleri türün yapı taşı örneklerindedir. Quentin Tarantino ve Coen Kardeşler ise filmlerinde kara komedi alt türünü sıklıkla kullanmaktadırlar. Özellikle Coen Kardeşler için kara komedi, sinemalarının doğal bir alt türü olarak sayılabilir. İkilinin *Barton Fink* (1991), *Fargo* (1996) ve *The Big Lebowski* (1998) filmleri kara komedinin en tipik örnekleridir. Coen Kardeşler, orjinal fikirlerini kendilerine has dilleri ve mizah anlayışları ile bir potada eritip belki de ileride kült olarak sayabileceğimiz filmler üretmeye devam ediyorlar.

Türkiye sinemasında ise kara komedi, dünya sinemasına kıyasla bir hayli geride kalmıştır. Ülke çapında mizah üzerine somut bir ilgi varken, kara komedi aynı şekilde gelişmemiştir. Geçmişten gelerek geniş bir yelpazeye sahip olan mizah kavramı, Nasrettin Hoca, Karagöz ve Hacivat gibi önemli söz ustalarının öncülüğünde ön plana çıkmış, günümüzde sinema ile de uğraşan Ferhan Şensoy, Yılmaz Erdoğan, Cem Yılmaz gibi günlük yaşama damga vurabilecek modern komedyenlere kadar hep popülerliğini korumuştur. Fakat popüler olan bu komedi anlayışı kara komedinin sınırları içine pek girmemiş, sadece bazı noktalarda hiciv örneği olarak yerini almıştır.

Türkiye sinemasında yapılmış kara komedi filmleri üzerine düşündüğümüzde *Vavien* (Taylan Biraderler, 2009) sinemamızda çok az rastlanan bu türe, bütünüyle bir yaklaşım yaparak dikkatleri üzerine çekmektedir. *Kaç Para Kaç* (Reha Erdem, 1999) filmi, drama ağırlıklı olmasına rağmen kara komedi öğelerini incelikli bir şekilde kullanarak türe özgün bir katkıda bulunmuştur. *Her Şey Çok Güzel Olacak* (Ömer Vargı, 1998), *İnşaat* (Ömer Vargı, 2003), *Fasülye* (Bora Tekay, 2000), *Korkuyorum Anne* (Reha

Erdem, 2004) filmleri, içinde kara komedi alt türünün öğelerini barındıran diğer örneklerdir. Son dönemde Türkiye sinemasının dünya sineması ile buluşmasında önemli bir yol kateden *Albüm* (Mehmet Can Mertoğlu, 2016) filmi absürt bir kara komedi örneği olarak sinemamızda yerini almıştır. Yönetmen sineması olarak düşündüğümüzde türe en yakın kişi olarak Onur Ünlü'nün adı anılmaktadır. (Öztürk, 2017) Filmlerinde daha çok absürt yapıyı ön plana çıkaran Ünlü, ölüm temasını sıklıkla kullanır. İroni içeren diliyle drama ve komediyi iç içe geçen bir şekilde harmanlar. Kendisiyle yapılan bir röportajda komedi tarzı üzerine düşüncelerini aşağıdaki şekilde dile getirmiştir:

Kara mizah dışına çıkmayı düşünüyorum; ama aklım hep şeytanlıkta. Dramatik duruma mutlaka yabancılaşıyorum. Çünkü bir insanın içine düştüğü durum ne kadar kötü olursa olsun komik şeyler çıkarılacağını ben kendi yaşantımdan biliyorum. Bu fırsatları karakter üzerinde gördüğüm zaman durum artık dramatik olmuyor; kara mizaha doğru gitmeye başlıyor. Bir de insanların benim filmimi seyrederken eğlenmesini istiyorum. (Işıl, 2011, s. 66)

Bu tezi yazma aşamamda Tolga Karaçelik'in Sundance Film Festivali'nden Jüri Büyük Ödülü'nü alan *Kelebekler* filmi vizyondaki yerini aldı. Film tek bir türe indirgeyemeyecek olsak da *Kelebekler*, içinde fazlasıyla kara komedi unsuru barındırıyor. Film, çok uzun süredir görüşmedikleri için birbirlerine yabancılaşmış üç kardeşin, yıllardır haber almadıkları babalarından gelen arama sonrası bir araya gelerek, doğdukları köye gitmelerinin üzerine hikayesini kuruyor. Almanya'daki astronot abinin bir televizyon programında uzaya gönderilmedikleri için isyan etmesiyle başlayan film, genel atmosferini ilk sahneden hemen açık ediyor. Ölü bir babaya ulaşma hikayesi içinde günlük hayatın saçma ve absürt halleri filmin içinde sürekli kullanılıyor. Köye vardıklarında ise durumlar daha da karışık bir hal alıyor. Yem yerine barut yedikleri için patlayan tavuklar, iletişim kurmayı bilmeyen şaşkın bir muhtar, dua okumamak için direnen ve bilime meraklı köy imamı filmin dramatik hikayesini iyice kara komediye kaydırıyor.

Filmlerde dramatik bir durumu anlatırken onun sadece en acılı, en ağlatıcı noktalarını kullanmanın veya komedi varsa onun en "slapstick" yöntemlerini kullanmanın filmlerde tekdüzelik oluşturduğunu düşünüyorum. Üstelik bu tarz filmlerin gişe başarısı, ardından gelen diğer filmlerin de onlara benzeyen, ticari kaygıyla yapılmış, sinemasal hiç bir anlatımı olmayan işler olmasına neden oluyor. Tekel dağıtımçı gruplara bağımlı hale

gelen Türkiye sineması, bir filmler çöplüğü haline geliyor. Bu çöplük içinde kendine yer aramayan, farklı şeyler deneyen ve özellikle sinemamıza yeni yaklaşım getiren *Kelebekler* gibi filmlerin çekilmesi, biz yeni jenerasyona umut vermeyi başarıyor. Fakat 100 yılı aşkın bir geçmişe sahip olan Türkiye sinemasında kara komedi türü özelinde çok az üretimin yapılmış olmasını, sinemamız adına büyük bir eksiklik olarak görüyorum. İçinde bulunduğumuz koşulların, yaşadığımız coğrafyanın ruh haline yansımalarıyla oluşan durumlardan kara komedi türünde onlarca hikaye çıkarmak mümkün. Fakat bunu yapacak cesaret eksikliğini Enis Batur'dan alıntı yaparak aktarmak isterim:

Altı yüzyılı aşkın bir süre Baba, Töre, Devlet, İnanç dörtlüsünün yoğun baskısı altında yaşanmış topraklarda mizahın renginin koyulaşması için gereken köktenci başkaldırı dozuna ulaşamamış, ulaşıldığında da yaygınlaşmayı önleyecek ölçüde simgesel bir anlatıma başvurma zorunluluğu doğmuştur. Kara mizah için dokunulmazlığı olan kişi, kurum ya da düşünce yoktur. Bizde kara mizahın serpilmesini engelleyen işte bu seddi zorlayacak olan cüretten yoksun olunmasıdır. (Batur, 2005, s. 13)

Film yapmak başlı başına bir cesaret işiyken, popüler türde bir film yapmak yerine kara komedi tercih ediliyorsa, Enis Batur'un dediği gibi 600 yıllık gelenek de arkada bırakılıyor demektir. Çoğu zaman ticari bir kaygıyla, kimi zaman da anlattığı hikaye tarzı ile Türkiye sineması bu seddi çok zorlayamasa da, sinemamızın sayıca az da olsa alternatif denemeler yapmaktan geri kalmaması yine de sevindirici geliyor.

Sıcak Su: Mavi filminin fikir ve çekim aşamalarında kara komedi öğelerini kendi tarzıma uygun bir şekilde yaratmaya uğraşırken bir film üzerinde çalışmalarımı yoğunlaştırdım. Filmde kurmak istediğim atmosfere yakın bulduğum için Yorgos Lanthimos'un *The Lobster* filmini kendime referans olarak edindim.

BÖLÜM 4

YORGOS LANTHIMOS SİNEMASI

Lanthimos 1973 yılında Atina’da doğmuş, Stavrakos Hellenik Sinema Televizyon Okulu’ndan aldığı eğitimin sonrası tiyatrolar için bale ve dans videoları, müzik klipleri ve çok sayıda televizyon reklamı çekmiştir. Lanthimos’un ilk uzun metrajlı filmi 2001 yılında ortak yönetmenliğini yaptığı *O kalyteros mou filos / En İyi Arkadaşım* filmidir. Sonraki filmlerinden hayli farklı bir romantik komedi olan bu filmde yönetmenin kendi tarzını oluşturduğunu söylemek zor. Üstelik Lanthimos’un kendi ismini taşıyan resmi websitesinde filmografi başlığı altında bu filmin adı belirtilmemektedir. Yönetmen, sinema tarzının ilk örneğine ise 2005 yılında çektiği *Kinetta* ile imza atmıştır. *Kinetta* evrensel olarak büyük sükse yaratmasa da sonraki filmlerinin tonu ve temaları için bir ipucu vermeyi başarmıştır. Lanthimos, 2009 yılında yaptığı *Kynodontas / Köpek Dişi* filmi ile dünya çapında bilinirliğe ulaşmış, aynı yıl Cannes Film Festivali’nde “Belirli Bir Bakış” ödülüne layık görülmüş, 83. Akademi Ödülleri’nde ise “Yabancı Dilde En İyi Film” kategorisinde aday olmayı başarmıştır. Film çeşitli festivallerden toplam 20 ödül ve 16 adaylıkla serüvenini tamamlamıştır. Lanthimos *Köpek Dişi’nin* festival yolculuğu sırasında sonraki projesi olan *Alpeis / Alpler* filminin hazırlıkları ile uğraşmış ve 2011 yılında bu filmi bitirmiştir. *Alpler* Venedik Film Festivali’nde “En İyi Senaryo” ödülünü almış ve “Altın Aslan” için yarışmıştır. Daha sonrasında Lanthimos Yunanistan’dan ayrılarak İngiltere’ye taşınmış ve dili İngilizce olan daha büyük çapta filmler yapmaya başlamıştır. 2015 yılında çektiği *The Lobster / Istakoz* filmi bu aşamanın ilk örneğidir. Film, Cannes Film Festivali “Jüri Özel Ödülü” dahil olmak üzere toplam 31 ödül kazanmış ve 72 adaylıkla Lanthimos’un en dikkat çekici filmi olmayı başarmıştır. Lanthimos’un son projesi ise uygulama projemi düşündüğüm zamanlarda vizyona giren *The Killing of a Sacred Deer / Kutsal Geyiğin Ölümü* (2017) filmi olmuştur. Yönetmenin çekimlerini tamamladığı fakat halen post prodüksiyonu devam eden *The Favourite* filmi ise gelecek dönemlerde vizyonda yerini almayı beklemektedir.

Lanthimos filmlerinin en fazla dikkat çeken özelliği anlattığı hikayelerde yakaladığı özgün dildir. “Yönetmen, insanın ekolojik olarak içinde barındırdığı yapısal

davranışları mizahi bir çerçeveye ele alarak yeni bir bakış açısı yaratır” (Maggitti, 2016, s. 1). Günlük hayatımızda karşımıza çıkması çok muhtemel olmayan dünyaların, film evrenine tutarlı bir şekilde aktarılmasıyla, hemen yanı başımızda ya da yakın zamanda gerçekliğimize dönüşecek kadar bize yakın gelmesi Lanthimos filmlerinin ortak dilini oluşturuyor. Bu özgün dil yönetmenin kendi sinematik evreninde çok akıcı bir şekilde işliyor ve ortaya daha önce pek karşılaşılmayan, fazlasıyla dikkat çekici bir anlatı tarzı ortaya çıkıyor. Hayali bir dünyanın gerçekliğe uzaktan bakmayan bir temsili, insan ve hayat üzerine derinlerden yeni anlamlar çıkarıyor. Nedeni belirli olmadan filmin evreninde kendilerine yer edinen fikirler, filmin dışına çıktıkları anda “saçma” yaftasını yiyebilirler. Fakat yönetmenin yarattığı o “saçmalık” izleyici üzerinde sınırları bozan, onlara komik gelen, gerilimi her zaman üzerinde hissettiren bir duygu uyandırıyor. Karakterlerin kimlik arayışları ve içinde yer aldıkları değişimler insanın doğasına dair yeni anlamlar yaratıyor. Lanthimos, yarattığı bu atmosfer ile, zamanı belli olmayan fakat her an geçerliliği mümkün olabilecek düşsel bir dünya kuruyor filmlerinde. Çoğu zaman absürt bir dramaya kaçan bu fikirler komediyi de içinde barındırıyor. Genel bir tanıtım sonrası *The Lobster* filminde kara komedi kullanımını ve uygulama projesi *Sıcak Su: Mavi* kısa filmine *The Lobster* filminden neler geçtiğini tartışacağım.

BÖLÜM 5

***THE LOBSTER* FİLMİNDE KARA KOMEDİ VE *SICAK SU: MAVİ* İLE BENZERLİKLER**

Uygulama projem *Sıcak Su: Mavi* filminin senaryosunu düşünürken ve çekimini planlarken filmin konusundan bağımsız bir şekilde, istediğim anlatı türü olan kara komediye yakın olması bakımından Yorgos Lanthimos'un *The Lobster* filmini kendime birincil referans olarak aldığımı belirtmek isterim. Kişisel olarak Lanthimos sinemasına ilk olarak *The Lobster*'ı izleyerek dahil oldum. Hikayenin özgünlüğü ve yönetmenin ön plana çıkmaya çalışmayan sade anlatısı beni gerçekten çok etkiledi. Filmi izlememin üzerinden zaman geçmesine rağmen, film kendisini bir şekilde gülümseterek hatırlatıyordu. Uygulama projemi oluşturma zamanım geldiğinde ise aklımda ilk olarak filmimi izleyenlerin, benim *The Lobster*'da hissettiğim gibi filmimi hatırlamalarını istedim. Karamsar bir dünyaya eğlenceli bir bakış açısı ile yeni bir boyut kazandırmak kendi filmimde de uğraşmak istediğim bir yöntemdi. Bu yüzden hikayemi kurma aşamasında filmi defalarca tekrar izledim. Filmde anlatılan hikayeden bağımsız bir şekilde kara komedinin gelgitlerini kullanarak kendi filmimi oluşturma gayreti içine girdim. Aslında *The Lobster* filmini tarif ederken filme sadece kara komedi etiketini yapıştırmak çok doğru olmayacaktır. Filmi başka türler altında da değerlendirebiliriz. Örneğin IMDB filmin türünü Romantik, Komedi, Drama olarak belirtmektedir. Daha da ileri gidecek olursak filmi distopik bir romantik komedi olarak da tanımlayabiliriz. Bir izleyici olarak türler arası geçişlere sahip filmlerde daha çok eğlendiğimi söylemek isterim. Uygulama aşamasına geldiğimde ise türlerin iç içe geçmesi stratejisini kendi filmimde de denemek istedim. Ve tekrar tekrar *The Lobster* filmine geri dönerek filmin draması ve komedisi hakkında incelemeler yaptım.

The Lobster, romantik ilişki içinde olmayan insanların 45 gün süreyle bir otele kapatıldığı ve bu kişilerin o süre içerisinde kendilerine uyumlu bir eş bulamaması halinde kendi seçtikleri bir hayvana dönüştürülerek cezalarını çekecekleri ya da yaban hayata sığınarak tekrar yakalanana kadar kaçabilecekleri bir hayat üzerine zamansız ya

da yakın gelecek tahayyülüyle işlenmiş distopik bir hikaye anlatır. Artık hayat çift olmak üzerine kurgulanmıştır. Gerçek ve sahte ilişkiler hakkında bolca kara komedi öğesi kullanılarak yapılan evlilik ve yalnızlık eleştirisi filmin temel noktasına oturur. Otel günleri boyunca eş bulamamak ne kadar problemlidir, yabana sığınıldığı zaman da aşk ilişkisi yaşamak o kadar problemlidir. Her iki cephenin de ayrı diktatörlük tarzı insan hayatını etkisi altına almıştır. Otel bölümlerini otorite üzerinden, yaban hayat bölümlerini mahalle baskısı üzerinden değerlendirebiliriz. *Sıcak Su: Mavi* filminin hikaye aşamasında varmak istediğim nokta ise *The Lobster* filminin distopik absürtlüğüne benzer bir şekilde izleyicilere “yakın zamanda böyle bir hikaye gerçekleşebilir” hissini verebilme arzusuymdu. Basit bir şekilde filmimin konusunu YouTube’da konuşmasını yükleyerek intihar eden bir kadının içler acısı dramı üzerine kurmak yerine, hikayeye kara komedi unsurları ekleyerek ve sosyal medyaya video koymadan intihar edememenin çaresizliğinden yola çıkarak senaryoyu oluşturdum. İnternetin hayatımızdaki yerini temsilen, ölüme giderken bile ona muhtaç olmamız ve sanal dünyanın içinde dikkat çekici bir şekilde var olmadan ölümü bile göze alamamamız üzerine bir yol izleyerek hikayenin altyapısını kurdum.

İzleyici olarak *The Lobster*’ın dünyasına girerken, ilk sahnede sinirli bir kadını araba kullanırken görürüz. Kadın yağmurlu bir günde tekinsiz bir şekilde yolda ilerlemektedir. Aniden durur ve yol kenarında duran 2 kişilik eşek ailesine doğru elinde silahıyla birlikte ilerler ve bir tanesini öldürür. Daha sonra filmde bağımsız olduğunu anlayacağımız bu sahne ile filme giriş yapmak, geçmişten gelen bir aile intikamı hikayesini bu kadar küçük bir özetle anlatmak ve verilen bilgiler arttıkça bu durumu daha da anlamlı hale getirmek *The Lobster* filminin benim için fazlasıyla dikkat çekici olmasını sağladı. *Sıcak Su: Mavi* kısa filmde bu kadar karmaşık bir altyapıya sahip olmasa da filmin jenerikten önce çıkan ilk karesini kamera görseli ile başlatmaya karar verdim. Bu kurgu aşamasında karar verdiğim bir fikirdi. Kamera kaydının filmin kurgusundaki yeri aslında ortalara doğru anlamlı hale gelmesine rağmen kameranın kayda girmesini ilk sahnede göstermek istedim ve kayıt tuşuna o filmi çeken kişi olarak kendi elimle bastım. Daha sonrasında filmin isim jeneriğini ve ana karakterin hayatından kesitlerini kurguladım. Bu sekansın sonunda karakterin kendisini gördüğümüzde neden kameraya ihtiyaç duyacağı hakkında bir merak oluşturmak istedim. Filmin ortalarına geldiğimizde tekrar en başta kullandığım kamera planına

kestim ve karakterin veda konuşmasının o kamerayla kaydedileceğini izleyenlere göstermeyi tercih ettim. Filmin ilk sahnesinden hikayenin ana duygusunun veda üzerine olacağını aktarmak için böyle bir kurgu planlaması uyguladım.

Görsel 5.1 Filmlerin İlk Planları

The Lobster filmi ilk planı

Sıcak Su: Mavi filmi ilk planı

The Lobster ile *Sıcak Su: Mavi* filmleri arasında bağlantı kurup tartışabileceğim diğer bir konu ise metin ve diyalog kullanımınıdır. Yorgos Lanthimos, *Dogtooth*, *Alps* ve *The Killing of a Sacred Deer*'da olduğu gibi bu filmin senaryo aşamasında da yine Efthimis Filippou ile birlikte çalışmış, gerçeküstü ve absürt bir hikayeyi farklı bir bakış açısıyla ve kendi içinde yansıttığı tutarlı fikirleriyle anlatmayı tercih etmiştir. Kara komedi öğelerinin filmin diline ve dünyasına uygun olarak kullanılması, karakterlerin repliklerinde o dünya içinde kendilerini nasıl ifade ettikleri, filmin anlatısına uygunluğu açısından çok önemli bir yer kaplıyor. Kendi filmimde de diyalogları filmin kendi tutarlılığına uygun hale getirmek, o dünyanın normal bir konuşmasıymışçasına her repliği ağza oturacak şekilde tahayyül etmek ve uygulamak tahminimden bir hayli zor oldu. Üstelik filmin çekim planına göre iki ana oyuncu (YouTube videosundaki sunucu ve intiharını o videoyu izleyerek planlayan kadın) çekim aşamasında birbirlerini hiç görmeden diyalogların duygusunu yakalamaya çalıştılar.

Görsel 5.2 Diyalog Kullanımı

Filmlerde diyalog kullanımı filme katkı sunması ve hikayenin arka planını açıklaması açısından hayati bir önem taşır. Günlük hayatta planlamadan yaptığımız konuşmalar film evrenine dahil olduğu zaman eğer filmin dünyasına uygun değilse anında göze çarpar ve izleyenler yüksek ölçüde konuşmaların işlevsizliğinin farkına varacaktır. Söz konusu kara komedi olduğunda ise izleyenleri şaşırtmak için ilgi çekici diyalog kullanımı fazlasıyla önemlidir. Özellikle kara komedi filmlerinde karakterlerin içinde buldukları durum aslında komik değildir fakat izleyenlere o anki durumun komedisini yansıtmak istiyorsak, bu en kritik aşamalardan biridir. Seyirciyi aktif bir katılımcı olarak düşünerek, akla ilk gelebilecek fikirlerden, diyaloglardan olabildiğince kaçınmalıdır. Hikayeye yeni kapılar açabilecek yaratıcı diyaloglar filme katkı yapması açısından ve seyircinin dikkatini çekme açısından bir hayli önemlidir. *The Lobster* filminden çok sevdiğim bir diyalog yukarıda açıklamaya çalıştığım düşüncelerin kanlı canlı örneği gibidir: David (Colin Farrell) otelden kaçıp yaban hayata ilk kez sığındığında ormanda onu birisi bulur ve sorumlu kişinin yanına götürür. Sorumlu ona yaban hayatın şartlarını anlatır ve ölünceye kadar yalnız kalabilme garantisi verir. Fakat bu sefer de yalnızlar arasında herhangi bir romantik ilişki ya da seks ilişkisi yaşamak yasaktır. Dans geceleri olduğunda ise eşli dans etmek yasaktır. Bu nedenden dolayı sadece elektronik müzik dinlediklerini açıklar. Genel konuşmaya baktığımız zaman bu diyalogun “saçmalığının” filmin dünyasına fazlasıyla yakıştığını ve esprinin beklenmedik bir yerden patlak verdiğini, izleyeni asıl güldüren mekanizmanın bu bağlantısızlık olduğunu düşünüyorum. Elektronik müziğin güncel halinin akla getirdiği kimseyle etkileşime geçmeden tek başına dans etme fikrinin filmin önemli bir yerinde

kullanılması, izleyenleri birden durumun ciddiyetinden çıkarır ve tebessüm etmelerine yol açar.

Kendi filmimde de kara komedinin bana göre gereksinimi olan bu güldürü yöntemini diyaloglar üzerinden denediğimi bir kaç örnekte açıklayacağım. Başkarakter intihar etme aşamasında veda videosunu sosyal medyaya yüklerken internet kesilir ve çözüm olarak önce internet sağlayıcı servisini daha sonrada YouTube’da izlediği video kanalının destek hattını arar. Telefonu açan kişi yine videoda gördüğümüz kişidir. Müşteri memnuniyetini bir hayli önemseyen çalışan gerekli çözümleri uyguladıktan sonra başkarakter bugün arayan yüzüncü kişi olduğu için sorduğu soruyu bilmesi durumunda bir hediye göndereceğini açıklar. Soru bilinmesi gereken bir sorudan ziyade tahmine dayalı bir sorudur. Aklından 1’den 10’a kadar bir sayı tuttuğunu ve onu tahmin etmesi gerektiğini söyler. Başkarakter pek şaşırmadan “6” tuttuğunu söyler ve gerçekten çalışanın tuttuğu rakamı bilmiştir. İnternet problemi çözülmüş, telefon kapanmıştır. Başkarakter video yüklemesini tamamlar tamamlamaz kapı çalar ve beklediği hediye gelir. YouTube kanalı çalışanı çözüm için başkarakterin bilgisayarına girdiğinde onun klasik müzik dinlediğini görmüş ve hediye olarak intiharına eşlik etmesi açısından küçük bir orkestra göndermiştir.

Görsel 5.3 Soru ve Sonrasında Gelen Hediye

Filmler arasında bağlantı kurabileceğim diğer bir konu ise müzik kullanımınıdır. Kendi filmimde müziğin önemli bir yer kaplamasını istiyordum. Senaryo aşamasında gönderilecek hediyein orkestra olmasına karar verdiğimde filmin bütününde klasik müzik kullanmaya karar verdim. Bunu yaparken müzik sayesinde sahneleri olduğundan fazla dramatik ya da komik göstermemeye özen gösterdim. Müziklerin hep arkada fon olarak kalmasını tercih ettim. Peter Strickland’ın *The Lobster* sonrası Yorgos Lanthimos

ile yaptığı bir röportajda filmlerindeki müzik kullanımını ile ilgili sorusuna Lanthimos şu cevabı veriyor:

Filmlerimde müzik kullanmak istediğimde ciddi bir sorun yaşıyorum. Ancak *The Lobster*'in senaryosunu yazarken ve ilk imgeler zihnimde yer alırken, sonunda müzik kullanabileceğim ilk film olduğunu düşündüm. Bu içgüdüsel. Bir bestecinin bu film için müzik yapmasını düşünmüştüm ancak daha sonra klasik eserleri kullanmaya başladım. Daha sonra da bu fikre bağlandım. Müzik kullanımında sahnenin kendi başına yaptığından daha fazlasını, belki de tamamen tersi olan bir şeyi eklemeye çalışıyorum. İlgili bir müzikle sahneyi pekiştirmek yerine her ikisi bir araya gelerek yeni, orada daha önce olmayan bir şey yaratıyor. (Korkmaz, 2016)

The Lobster'ın müzik dünyası filmin atmosferine bir yandan destek verirken diğer yandan izleyicinin duygularını abartmak için kullanılmıyor. Örneğin oteldeki insanların yaban hayattakileri avlamak için ormana gittikleri sahnede çok sakin bir klasik müzik fonda ava eşlik ediyor. Bu sahne için tempoyu daha ayakta tutacak veya avın şiddetini abartacak tonda müzikler de kullanılabilirken yönetmen tam tersine piyano eşliğinde –sanki bir aşk sahnesi çekiyor gibi- görüntüleri ve sesi birbirine harmanlıyor. Bu birleşim izleyicinin zihninde bir tezat oluştururken film hikayesini duyguları abartmadan anlatmaya devam ediyor. Ben de *Sıcak Su: Mavi* filminde başkarakterin intiharı öncesi tabureyi alma planlarında bu tarzda bir müzik kullanımını tercih ettim. Dikkati dağıtmak ama aynı zamanda rahatsız edici hissettirmek için Beethoven'ın String Quartet'ından yaylıların inişli çıkışlı olan kısımlarını kullandım. Ana ortaklık olarak aynı bestenin farklı kısımları olsa da *The Lobster*'ın film müziklerinde de bu eserin yer aldığını belirtmek isterim.

The Lobster filminin sonunda jenerik akarken soundtrack biter ve yazılarla birlikte deniz sesi duyulmaya başlar. Hiç bir şey göstermeden, sadece sesle yaratılmış çok güzel bir son. Belki de David artık başaramayıp ıstakoz olmuştur. Aslında filmin son karesinde, izleyicileri, David sevdiği kadınla bir olmak için gözünü kör edebilecek mi, edemeyecek mi sorusu ile başbaşa bırakan yönetmen, filmini görsel olarak açık uçlu bitiriyor. Fakat yukarıda belirttiğim çıkarımdan dolayı ben filmin açık uçlu bitmediği taraftarıyım. Jeneriğe hakim olan deniz sesi, David'in gelecek hikayesini de bana anlatıyor: David orada gözünü kör edememiş, sevdiği kadını kendi çıkarı uğruna restaurantta tek başına bırakmış, tekrar otele dönmüş, 45 gün boyunca eş bulamamış ve en sonunda ıstakoza dönüşmüş olarak hikayeyi devam ettiriyorum. Sadece bir sesle

hikayeyi bu kadar açabilmeyi büyük bir başarı olarak görüyorum. *Sıcak Su: Mavi*'de ise buna benzer bir sonu görsel olarak uyguladım. Filmin en başında gördüğümüz çalışmayan saat planına son sahnede tekrar geri döndüm. İntiharın eşiğinde modern çağın getirdiği depresyonla yaşamak, insana zaman geçmiyor hissi veriyor düşüncesi ile saatin çalışıp çalışmaması arasında bir bağlantı yaratmak istedim. İntihardan sonra, filmin son sahnesinde duran saati tekrar aynı planda gösterdim. Bu planda saat 3, 4 saniye çalışmadıktan sonra birden çalışmaya başlar, başkarakter öldükten sonra zaman tekrar işlemeye başlamıştır.

BÖLÜM 6

SICAK SU: MAVİ KISA FİLMİ

Çağımızı bir çok yönden kara komedinin çarkı içine dahil olmuş olarak görüyorum. Politik atmosfer, yaşam koşulları, sosyal medya kimlikleri ve diğer insanlarla yaşanan ilişkiler, hepsi içinde trajedi barındıran ama diğer taraftan bakınca da insana komik gelen bir yapıya sahip, hayat gibi. Sosyal medya kullanıcıları kendilerini olduklarından farklı bireyler olarak tanıtabiliyor, üstelik o tanıttıkları kişiye uygun olarak değişmeye çalışabiliyorlar. Yerel ve evrensel politika dahilinde hiç bir cümle arkasından gelen diğer cümleyi desteklemiyor. Bugün ne konuşuluyorsa ertesi gün tam tersi hamleler yapılabiliyor. Bu durum sorgulanabilir dahi olsa, baskı ve çağın sinmişliği ile iki gün sonra yenilerine küçük isyanlar ederken unutulup gidiyor. Özetle bu çağ kara komediyi fazlasıyla içinde barındığı için, mizah daha çok yaşamın getirdiği tezatlıklar üzerinden üretiliyor. Çoğu zaman draması içinde yer alan, güldürürken düşündürmekten öte, durumdaki negatif yan üzerinden küçüçük şaka pırıltıları üzerine espriler üretiliyor.

Filmimde resmettiğim karakter de dijital hayatın bir parçası. İntihar etme yöntemini bile Youtube üzerinden “..... nasıl yapılır?” videoları izleyerek belirliyor. Ve sonrasında geride kalacaklara yine Youtube üzerinden son mesajını verme gayreti güdüyor. Bu durum, bize bir taraftan komik gelmesine rağmen, diğer taraftan gerçekleşebilme ihtimalini düşündüğümüzde ise trajik gelmeye başlıyor. Çünkü biliyoruz ki, gerçekten intiharları sırasında sosyal medya üzerinden son paylaşımlarını yapan ya da canlı yayın açarak intihar eden insanlar var. Sanal dünya ile daha önce hiç olmadığı kadar iç içe yaşayan insanlar grubu olarak trajedilerimizi de bu dünya üzerinden paylaşabiliyor ya da paylaşılanları izleyebiliyoruz. Uygulama projesi olarak çektiğim *Sıcak Su: Mavi* filminde bu konular dahilinde düşünüp bir senaryo oluşturdum ve film haline getirdim. Yok olurken bile sanal dünyada var olma arzusu üzerine bir kara komedi filmi yapmaya gayret ettim. Bunu yaparken Türkiye’de az yapılan kara komedi türüne çağdaş bir hikaye eklemek en büyük amacım oldu.

Kara komedi yapısı itibariyle ince bir dengeye ihtiyaç duyar. *Sıcak Su: Mavi*’yi oluşturma sürecinde fikir bulma, senaryo ve diyalog yazma aşamalarının en zor tarafı bu dengeyi tutturabilmek oldu. Anlatmak istediklerimi hem mizahın hem de dramının

süzgecinden geçirmek ve sonrasında ortaya yeni bir anlam çıkarabilmek üzerine Çıkış noktası olarak her gün içinde saatlerimizi harcadığımız sosyal medya ve sanal dünya üzerine hikayemin temasını kurmaya karar verdim. Sosyal medya, kimi zaman süslü dünyamızı başkalarına göstermek, kimi zaman ise isyanlarımızı dile getirmek için paylaşımlar yaptığımız aracı bir mecra olarak kullanılıyor. Anılarımız ve mesajlarımız belirlediğimiz sınırlar dahilinde takip edilebilecek bir sanal dünya içinde birikiyor. Aynı şekilde kendimiz, diğer kullanıcıların hayatlarını sosyal medya üzerinden takip edebiliyor ve yorumlarımızı yine “online” ortamda istediğimiz kişilere iletebiliyoruz. Artık internet üzerinden hiç tanımadığımız insanlara aşık olabiliyor ya da onlardan nefret edebiliyoruz. Bilginin çok hızlı yayılması sayesinde daha henüz gerçekleşmiş bir olayı öğrenmemiz saniyelerimizi alıyor. Bu hız bir taraftan çok konforlu olsa da, diğer taraftan gerçek hayatla olan bağımız azaldıkça çöküşümüz de aynı derecede hızlı gerçekleşiyor. Sosyal medyada takip ettiğimiz “yaratılmış kimlikler” mutlu hayatlarının her aşamasını paylaştıkça, biz takipçiler ister istemez kendi hayatımızla o kimliği karşılaştırıyoruz. Biz de o “güzel” hayatı yaşamayı arzularken, kendimizi kabuğundan dışarı çıkamayan, kısıtlanmış bireyler olarak görüyoruz. Bu kıyaslamanın çoğu zaman giderek yetinmeyen, tatminsiz ve mutsuz bireyler olmamızda çok yüksek bir rolü olduğunu düşünmekteyim. Bu düşüncüyü filmimde birebir göstermemiş olsam da karakterin yaşadığı mutsuzluğun altyapısını oluştururken bu fikrin etrafında düşündüğümü söylemeliyim.

2014 yılında Pittsburgh Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırmada ABD’de yaşayan, 19-32 yaş aralığındaki 1787 kişiye sosyal medya platformları hakkında sorular sorulmuş ve sosyal medya kullanım oranları ile depresyon belirtilerinin bağlantısı incelenmiştir. Bu araştırmaya göre sosyal medyayı sıklıkla kullanan kişilerin az kullananlara oranla 2,7 katı depresyona eğilimli olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada yer alan diğer önemli çıkarımlar ise şöyledir: (Primack, ve diğerleri, 2017, s. 3)

- Genç erişkinler, yaşlılarının 'son derece idealize edilmiş' hayatlarını paylaşması sonucu kıskançlık yaşıyorlar. Bu da kendisinden başka herkesin daha mutlu olduğu izlenimi oluşturuyor.
- Sosyal medya kullanımı aynı zamanda depresyonla doğru orantılı olan internet bağımlılığını da tetikliyor.

- Sosyal medyada anlamsız aktivitelerle zaman geçirmek, kişide vaktini boşa geçirme duygusu oluşturuyor. Bu da genel ruh halini olumsuz etkiliyor.

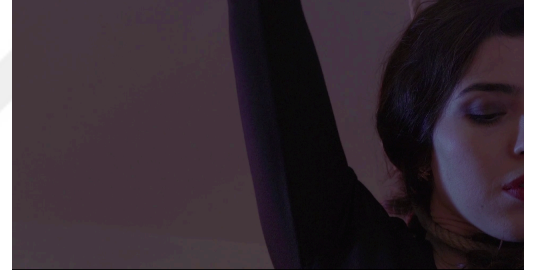
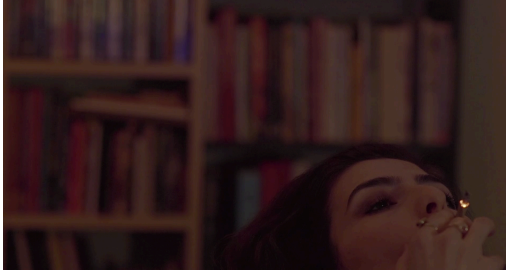
Sosyal medya kullanımı ve intihar vakaları arasında yapılan araştırmalar kesin bir nedensellik bağından bahsedemese de ABD’de Hastalık Kontrolü ve Önlenmesi Merkezleri (CDC) tarafından yapılan diğer bir ankete göre günde en az beş saat elektronik alet kullanan gençlerin oranı 2009 yılında yüzde 8 iken bu oran 2015 yılında yüzde 19’a çıktığı bulundu. Bu gençlerin günde en az bir saat sosyal medya kullanan gençlere kıyasla, intiharı düşünme ya da gerçekleştirmeye yüzde 70 daha yatkın olduğu tespit edildi. Kendini oldukça umutsuz hisseden ve intiharı düşünen gençlerin oranı 2009 yılında yüzde 32 iken, bu oran 2015 yılında yüzde 36’ya yükseldi. (Twenge, Joiner, Rogers ve Martin, 2017, s. 7)

Diğer yandan intihara yol açacak birçok farklı neden olabileceğini göz önünde bulundurmamız gerekir. Nedenleri sadece sosyal medyaya bağlamak da tam olarak doğru değil. Fakat bu araştırma sonuçlarından çıkarılabileceği gibi sosyal medyada sahte mutlulukları takip ederek yaşadığımız hayal kırıklıkları ve tatminsizlikler bizi depresyona sokmakta son derece etkili. Fakat girebileceğimiz bu depresyon sonucu alacağımız en kötü kararı bile yine sosyal medya hesaplarımız üzerinden diğer sanal kimliklere ulaştırma gayreti içinde olabiliyoruz. Yapılmış olan örneklerden gördüğümüz üzere intihar gibi son derece zor bir kararı bile videoya çekerek hayatına son veren kişiler mevcut. Acının en doruk noktasını başkalarına gösterme isteği... Bu durumu anlatmak için benim tarzıma en uygun bakış açısı kara komedi olduğundan, uygulama projemi bu alt tür konseptinde yazdım ve yönettim. Emille Durkheim’ın *İntihar* kitabında bahsettiği gibi “kişisel eylemlerden biri olan intihar; psikolojik bir açıklamaya uygun gibi görünse de aslında sosyolojik bir olgudur” (Durkheim, 2013). Filmimi üretirken yaptığım planlamada bir sosyal medya eleştiri yapmaktan ziyade yaşadığımız çağın getirdiği durum ve bireye yansıttıkları üzerinden toplumsal bir tespit yapmaya çalıştım. Bir kişinin intiharı üzerinden hikayemi anlatsam da, karakterin psikolojisinden çok, sosyolojik boyutlarla ilgilenmeye ve toplumun yaşadığı mutsuzluk hissini filmimde göstermeye özen gösterdim. Filmi izleyenlerin ana karakterin intihar nedenini net olarak bilmemesine rağmen, aynı şeyleri yaşamasından dolayı karakteri anlayabilmesini ve bireyin kendi içinde bu nedeni bulmasını sağlamaya çalıştım. Sosyal medya ve

mutsuzluk ilişkisine kara komedinin imkanları dahilinde alaycı fakat diğer taraftan da öfkeli bir şekilde bakarak uygulama projemi yazma ve çekme gayreti gösterdim.

Filmin çekim planını oluşturmaya başladığımda, kendimden ve çevremden yola çıkarak içinde bulunduğum jenerasyonun yaşama ya da yaşayamama hali üzerine görsel bir dil oluşturmak ihtiyacı doğdu. İlk aklıma gelen fikir intihar edecek karakterin kadraja sığamamasıydı. Filmin önemli kısımlarında karakterin sadece bir parçasını kadrajın içinde bırakarak, sürekli kadraj dışına devam eden dengesiz planlar oluşturdum. Bunu yaparken amacım karakterin içinde bulunduğu yere sığamamasını göstermekti. Yaşadığı psikolojik durum ve aldığı karar sonucu karakter sürekli dışarı taşıyordu. İçinde yer aldığı alan ona yetmesin istiyordum.

Görsel 6.1 Kadrajdan Taşma

Karakter internet bağımlısı olmasa da onunla var olan birisi olduğu için olabildiğince fazlasıyla ekran görseli kullanmayı tercih ettim. Birçok bilgisayar ekran görüntüsünü oyuncudan bağımsız bir şekilde, sadece ekran olarak çektim. İzleyenlerin de gerçekten o bilgisayarda arama yapan kişiler olarak bulunmasını sağlamaya çalıştım. Karakterin kamerayla kaydettiği veda videosu YouTube üzerinden izleneceği için, izleyenlerin tarafında kalmayı tercih ederek karakteri netsiz bıraktım. Kameranın küçük ekranındaki netliğe bütün videoyu kaplayana kadar zoom-in yaptım. Böylece o sahnenin, karakterin yaşadığı dramayı artırmasından ziyade, takipçilerin videoyu izlerken yaşayabilecekleri kadar bir duygu yaratmasını istedim. Ek olarak dijital dünyanın hayatımıza ve dilimize kazandırdığı bazı yeni durumları da filmde gösterme amacındaydım. Youtube'u bir danışma yeri olarak görmek, oradaki eğitici bir videoda anlatılanları uygulamak, aniden videoları bölen reklamlar, uzun süre müşteri hizmetleri beklemek gibi hayatımıza

dijitalleşme sonucu giren örnekleri filmin atmosferine uygun olarak kullandım. Daha detaylı bir örnek olarak, son sahnede orkestra intihara eş zamanlı çalmaya devam ederken, film boyunca başkarakterin kullandığı bilgisayarın masaüstü rengini mavi yaptım. Teknik arızalarda bilgisayarlar için kullanılan “mavi ekran vermek” terimini, hayatımızın son bulma anıyla bağlantılı olarak göstermek istedim. İntihar, hayatın mavi ekran vermiş haliydi!

İntiharsepeti.com tarafından gönderilen orkestra 3 kişiden oluşuyordu. Orkestranın acele toplanmış, çok iyi müzik yapamayan bir grup gibi gözükmesini istiyordum. Bir keman, bir çello ve bir zilden oluşan bu grup, intihar edecek kişiye eşlik etmekle yükümlüydüler. İntihar süresince keman ve çello müziklerini çalarken, zil orda olmasına rağmen hiç bir şekilde ses çıkarmasın istiyordum. Tek bir vuruş bile olsa, o zili kullandırmayarak izleyenlerin de beklentisini boşa çıkarmayı hedefledim. Hayatımızın içinde yer alan ama hiç bir şekilde bize etkisi olmayan insanları temsil etme düşüncesiyle böyle bir karar verdim. Filmin genel ruhuna uyan “nedensizlik” teması, böylece filmin sonunda tekrar açığa çıkmış oldu.

SONUÇ

Kara komedi türünde bir kısa film çekerken ilk önce üzerinde çalıştığım fikrin ortaya çıkardığı soruları anlamaya gayret ettim. Araştırmalarım konum üzerinde devam ederken filmimin genel konseptini oluşturan sosyal medya dünyasının içinde daha çok zaman geçirmeye başladım. Yaşadığımız dijital dünyanın ortaya çıkardığı yeni sorunları ve rutin olarak karşılaşılan problemleri not ederek işe başladım. Üretim sürecimde ise fikirden başlayıp senaryonun son aşamasına gelene kadar kendi sosyal medya kullanım tecrübemden ve aynı jenerasyon içinde yer alan diğer arkadaşlarımla yaptığım gözlemlerden olabildiğince faydalanmaya çalıştım. Ama bir eksik nokta olarak şunu fark ettim: sosyal medya dünyası ve kullanımı üzerine yüzlerce absürt, komik, saçma ya da trajik olaylar yaşanmış olsa da çekmek istediğim filmin dünyasında o fikirler tutarlı bir şekilde yer almadığı sürece işlevsiz kalacaktı. Filmin duygusuna uygun olmayan ve bana komik gelmelerine rağmen üzerine düşünülmesini istediğim fikirlere uymayan her fazla aksiyonu tek tek senaryonun dışına atmaya başladım. Çekeceğim kısa filmin yalın ve sade bir anlatım içermesi en fazla önemseydiğim konuların başında geliyordu. Bu nedenle filmin olabilecek en optimum şekilde işlenmesini sağlamak için fazla olduğunu düşündüğüm her planı elekten geçirerek senaryodan çıkardım. Örneğin ilk olarak aklımdaki fikri senaryoya dökerken başkarakterin mutsuzluğunu, hayattan memnuniyetsizliğini kötü giden bir evlilik ve eşiyle yaşadığı iletişimsizlik üzerine kurmaya karar vermiştim. İlk versiyonu yazmayı bitirip senaryoyu tekrar gözden geçirdiğimde bu fikrin benim yapmak istediğim kara komedi türüne uygun olmadığını fark ettim. Böyle olunca filmin konsepti büyük ölçüde bir aile dramasına kayıyordu. Yeni fikirler üzerine düşünmeye karar verdiğimde tekrar senaryonun başına oturdum. Tüm uygulamalı tez çalışma sürecimi kapsayan zaman zarfında benim için en öğretici olan kısım kesinlikle senaryo yazma aşaması olmuştur. Daha önceki çalışmalarımda düşünmüş olduğum fikirlerin kafamda olgunlaşmasını bekleyip, sonrasında senaryo yazım aşamasına başlamayı tercih ediyordum. Özellikle bu süreçte ve sonrasında senaryo yazarken yapılması gereken en doğru yolun senaryonun başına oturarak işlemeyen fikirleri silip, yenileri üzerine tekrar tekrar yazmak olduğuna kendimi daha çok ikna etmiş durumdayım. İlham gelmesini beklemek yerine, daha çok çalışarak ilhamı çağırmanın senaryo yazımında çok büyük bir önem arz ettiğini öğrenmiş

bulunmaktayım. Tüm silip tekrar yazmaların sonrasında bulduğum fikir ise geçmişinde yalnız olmasa da artık yalnız kalmış bir genç kadının amaçsızlığı ve mutsuzluğundan dolayı yeni yıla girmek istememesi oldu. Bu arka plan senaryo için ayrı bir kapı açtı; öncelikle karakter olarak artık yalnızdı ve her sorunu sadece karakterin kendisi çözebilirdi. Bütün çözümler için sadece (eğer o gün intihar etmek istiyorsa) tek günü, hatta son bir kaç saati vardı. Ve karşılaştığı tüm engelleri tek bir mekanda, bulunduğu evin içinde çözmeliydi. Bu fikir özellikle prodüksiyon masrafları açısından dezavantajdan daha çok avantajlı bir hale dönüştü benim için. Ayrıca filmin sınırlarını belirlemek ve tek bir ana odaklanmış olmak açısından *Sıcak Su: Mavi* senaryosu kısa film formatına daha uygun hale gelmişti. Ek olarak senaryoyu dönüştürmek filmin görsel diline dekor, mekan kullanımı ve mizansen oluşturma açısından eklemeler yapmama yol açtı. Yine filmin ruhuna uyacak sadelikte bir yılbaşı süslemesi yaparak anlatmak istediğim tezatlıkları daha iyi bir şekilde ortaya çıkardığımı düşünüyorum. Canlı renklerle dekore edilmiş arka planın içine en cansız, ölüme gitmekte olan kişiyi koymak filmin konseptine yakışıyordu. Senaryonun üçüncü versiyonunda tutorial (öğretici video) izleyerek intihar eden yalnız bir kadın portresi daha iyi bir şekilde çizilmişti ve senaryo kara komedi film yapısına daha uygun hale gelmişti. Yazdığım son versiyonda ise karakterin videoyu izleyeceği web sitesi kanalı olarak intiharsepeti.com fikri ortaya çıktı. Tutorial izleyerek hayatına son veren bir kadın pekala intiharsepeti.com'dan intihar hizmeti alabilirdi ve bu web sitesi intihar edecek kişilere son hediyesini göndermeyi kendisine iş edinebilirdi. Böylece filmin atmosferi kara komediye daha uygun bir hale gelmişti. Bu konseptte uygun olarak diyalog yazım sürecini tamamladım.

Senaryoyu yazarken iki karakter ve iki mekan üzerine hikayemi kurdum. Birincisi tutorial izleyerek intihar edecek kadın ve içinde bulunduğu ev, diğeri ise başkarakterin izleyeceği tutorial videosunda yer alacak intiharsepeti.com çalışanı ve müşteri hizmetleri ofisi. Oyuncularla karaktere hazırlanma sürecinde uzun çalışmalar yapma fırsatımız olmadı ama iki oyuncuda daha önce farklı projelerde beraber çalıştığım, tanıdığım, beni anlayacak kişilerdi. Onlara güvenerek işin daha teknik kısımlarıyla ilgilenmeye başladım. Ekip kurma, kamera, ışık, ses ve kostüm tasarımı planlamaları sonrasında 15 kişilik küçük bir ekip olduk. Senaryoyu tüm ekibe gönderdim ve herkesin uzmanlığına göre kurduğum dünyayı onlara anlattım. Ekipten gelen yorumlara göre

gerekli ihtiyaçlar listesini çıkararak çalışmaları daha da hızlandırdık. Mekan belirlemesini yaptıktan sonra ayrı ayrı olarak oyuncularla, kamera ekibiyle, sanat ve kostüm tasarımı yapacak arkadaşlarımla toplantılar yaptım. Hızlı olmamız gereken kısa bir çalışma zamanımız vardı. O yüzden senaryo çalışması sonrası filmi ortaya çıkarmak için gereken en önemli şey, projeyi ekipteki herkesin içinden gelerek yapmalarını sağlayacak bir motivasyon kaynağı yaratmaktı. Senaryoyu okuduklarından sonra başkarakterde kendilerinden bir parça bulmuş olmaları ekipteki herkesi projenin içine çekmişti. Görüntü ekibiyle kullanacağımız kamerayı, ihtiyacımız olan lens ve ışık setlerini belirledikten sonra mekana uygun olarak bir çekim planlaması ortaya çıkardım. Bu planlama çekim zamanlarını da içinde barındırıyordu ve uyulması durumunda iki günde tüm çekimleri bitirebiliyordum. İlk olarak stüdyoya giderek intiharsepeti.com müşteri hizmetleri ofisini ve tutorial videosunu çekmemiz gerekiyordu. Kostüm olarak oyuncuya bir kabin memuru kıyafeti kiraladık ve bir simge olarak yakasında ters dönmüş, kafası aşağıya bakan bir uçak broşu kullandık. Bu planlar filmin basit kısmıydı, herhangi bir gecikme olmadan planlamaya uygun şekilde sahneyi bitirebildik. ekim sonrası hemen ektiklerimin montajını yaparak, ertesı günkü çekime hazır olması için gizli kalacak şekilde Youtube'a yüklemem gerekiyordu. Filmin büyük çoğunluğunu oluşturan kısım ise diğer gün başlıyordu. Tüm ekipmanların kiralanması ve ekibin çekim yapacağımız eve gelmesiyle ikinci gün serüveni başlıyordu. Zaman ilerledikçe yaptığım planlamanın bazı noktalarda düzgün işlemediğini fark ettim. Bazı sahneler fazla uzun sürebiliyordu ya da beklenmedik aksaklıklar çıkabiliyordu. Bu noktada bir karar vermem gerekti ve sadece bilgisayar ekranı ve yakın planlar içeren sahneleri çekim planlamasının dışına attım. Bu ayırdığım sahneleri başka bir gün bir dublör kullanarak tek başıma ekebilirdim. Fazla sahneleri o set gününden çıkarınca planlama daha doğru işlemeye başladı ve çekimleri planlanan süre içinde bitirebilmiş olduk. Sette öğrendiğim en önemli kısım çekim planlamasını gerçekçi düşünmenin zorunluluğu ve bir aksama anında hızlı ve doğru karar verme yükümlülüğü oldu. Tüm ekipmanları ve ekibi ertesı gün tekrar toplamak mümkün değildi. Umutsuzluğa düşmek ya da yetiştirmeye çalışmak için daha az uğraşmanın yerine yeni bir doğru planlama yapabilmenin ne kadar önemli olduğunu anladım.

Teknik ve stilistik olarak ise sabit kamera kullanmayı tercih ettim. Referans olarak izlediğim bir çok örnek filmde karakterler intihara giderken kameranın elde kullanımı

tercih ediliyordu. Ben daha çok karakterin monotonluğunun da kameraya yansımalarını istediğimden kamerayı sabit olarak kullandım. Başkarakterin yarım kalmışlık duygusunu anlatabilmek için ise oyuncuyu bazı önemli planlarda kadraj dışına taşıyarak, ekrana sığdırmamaya özen gösterdim. Bir şekilde bulunduğu noktadan taşan, oraya ait olmayan karakteri yarım kalmış bir kamera kullanımıyla göstermeye çalıştım. Bir diğer önemsendiğim kamera kullanımı ise başkarakterin kendi kamerasına karşı veda konuşmasını yaptığı sahnede oldu. Senaryo aşamasında o sahne üzerine düşünürken daha soyut ve sembolik bir anlatımla, ekstra çekimler yaparak video art tekniğine uygun bir anlatım olarak planlamıştım. Çekimden hemen önce ise filmde uyguladığım yöntem aklıma geldi. El kamerasının çektiği görüntü net olacak, karakter arkada bulanık kalacaktı. Sonrasında kurgu aşamasına geçtiğimde ise çok yavaş bir şekilde el kamerasının küçük kadrajı tam ekranı kaplayana kadar yaklaşacaktım. Böylece görüntü yaklaştıkça el kamerasının dijital görüntüsü giderek bozulacak, filmi izleyenler başkarakterini o pikseli, dijital ortamdan görmeye başlayacaklardı. Bu da sosyal medyanın özellikle Youtube'un görsel dilini düşünerek oluşturduğum bir yöntem oldu. Dijital dünyaya yüklenecek bir görüntünün izleyenler tarafından dijital dünya içinde takip edilmesi kafamda kara komedi türünün karanlığını temsil ediyordu.

Kurgu aşaması ise tüm bu süreçler arasında en keyif aldığım aşama oldu. Çekim planlaması yaparken kafamda oluşturduğum kurgu ritmi ve görüntüler arası geçişler birbirine sorunsuz bir şekilde bağlanıyordu. Bu bağlantı filmi çeken yönetmen olarak beni mutlu etse de kurguda yeni anlamlar yaratabilmenin getirdiği özgürlük filmin anlamının daha ileri gitmesine olanak sağlıyordu. En başta bulunan fikir ve üzerine eklenen çalışmalar sonrası film artık bir bütün olmaya başlamıştı. Bunu görmek çekim öncesinde ve sırasında meydana gelen tüm zorlukları başarıyla aşmış olmak anlamına geliyordu.

Sonuç olarak uygulamalı tez sürecimde karşıma çıkan tüm zorluklar, bana yeni öğretici kapılar açarak film çekme deneyimime çok olumlu bir katkı sağladı. İlerleyen zamanlarda kısa metraj ya da amaçlarımdan biri olan uzun metraj film çekim sürecine tekrar girdiğimde eksiklerimin ne olduğunu daha fazla bildiğim ve bu eksiklere nasıl çözümler bulunabileceğini öğrendiğim bu süreci değerli bir eğitim olarak görmekteyim.

Çalışmamda kara komedi türünün insanlığın yaşadığı değişimler sonrası bugün gelinen noktada nasıl bir durum içinde bulunduğunu Lanthimos'un *The Lobster* filmi ve uygulama projesi olan *Sıcak Su: Mavi* filmi üzerinden değerlendirdim. Dijital çağın hayatımıza getirmiş olduğu teknolojik gelişmelere, yaşam kültürümüz içinde yaşadığımız değişimlere ve bu değişime ayak uydurmaya çalışırken içine düştüğümüz depresyon, tükenmişlik ve mutsuzluk hisleri üzerine çalışmamı detaylandırdım. Bunu yaparken kara komedi alt türünün kendine özgü işleyiş mekanizmasını ve bu mekanizmaya eşlik eden stilistik özelliklerini, kendi filmim ve *The Lobster* filmi üzerinden açıklamaya gayret gösterdim. Kara komedi türünün yan yana gelmesi pek düşünülmemeyen ölüm ve mizah gibi iki öğeyi ele alış biçimiyle, insana acı ve hüznü veren, dehşetli konuları nasıl komediye çevirebildiğini inceledim ve ek olarak çektiğim kısa film ile uygulamasını yaptım.

Kara komedi, toplumun gülünmez olarak gördüğü tabuları yıkmaya gayretini açısından cesaret gerektirir. Bu cesarete eklenecek olan alaycılık, trajik duruma yabancılaşma sonucu ortaya çıkar. Kara komedilerde içerik ve biçimin uyumsuzluğu önemli bir noktadadır. İçerik acı verici iken, bu içeriğe yaklaşım biçimi mizahi olmak durumundadır. Fakat kara komedi alt türü, bünyesinde neşeli bir gülüşten öte umutsuz, isyanla karışık bir gülmeyi içerir. Kısaca bunu karanlık bir tebessüm olarak özetlemeyi uygun bulmaktayım. Kara komedi, komedi türünden en çok bu bağlamda ayrılmaktadır. Kara komedi filmleri, izleyiciyi birbirinden zıt duygular arasında askıda bırakır ve bu his izleyicide rahatsız edici bir duygu uyandırır. Özellikle dijitalleşmenin hayatımıza getirdiği yeni yaşam tarzı ile içinde yaşadığımız dünyanın kara komedik öğeleri daha da ön plana çıkmıştır.

2000'lerle gelen teknolojik devrimin içinde büyüyen bir jenerasyon olarak, daha önce hiçbir çağda yaşanmamış kadar hızlı bir şekilde hayatın değiştiğini söylemeliyiz. Buna bağlı olarak gelecek zamanlarda yapılacak filmlerin konularının dijital dünyanın getirdiği yeni yaşam tarzına bağlı olarak değişeceğini ve kara komedi türünün giderek daha çok filmde karşımıza çıkacağını öngörmekteyim. Bu öngörü ile yaptığım *Sıcak Su: Mavi* filmi yaşadığımız bu dijital çağın hikayesidir. Kendimden, çevremden ve diğer akranlarımdan yola çıkarak gözlemlediğim fikirler sonucu ortaya çıkan film, satirik olmaktan öte, absürt ve ironiyi kullanarak hikayesini anlatmaya gayret göstermiştir.

Kara komediyi örnek filmler üzerinden benim nasıl algıladığım ve kendi filmimde nasıl uygulamaya geçirdiğim bu tez çalışması kapsamında anlatılmıştır. Dijital dünyanın getirdikleri sonucu, sosyal medyada intihar teması üzerine çektiğim uygulama projem ile çağın komedi ve drama algısına yeni bir boyut kazandırmak ve kara komedi türüne çağdaş bir hikaye eklemek amaç edinilmiştir. Bu bağlamlar dahilinde üzerinde fazla çalışma yapılmamış olan dijital çağda kara komedi temasının incelenmeye değer bir araştırma konusu olduğunu düşünmekteyim.

KAYNAKÇA

- Akıncı Vural, Z. B. & Bat, M. 2010, 'Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine yönelik bir araştırma', *Journal of Yasar University*, Cilt 20, pp. 3348-3382.
- Batur, E. 2005, *Kara mizah antolojisi*, Sel Yayıncılık, İstanbul
- Baynes, K. 1981, *Toplumda sanat*, Karacan Yayınları, İstanbul
- Cavanaugh, R. 2012, 'An analysis of the relationship between humor styles and perceived', *Unpublished Doctoral Dissertation, Quality Of Life Among University Faculty*, p. 14.
- Cowan Schwartz, R. 2018, 'The “industrial revolution” in the home: household technology and social change in the twentieth century', *Technology and Culture*, Cilt 17, pp. 1-23.
- D.Gehring, W. 1996, *American dark comedy: beyond satire*, Greenwood Press, Westport
- DiFeo, M., Ehemann, T., Hendrickson, M. & Osman, B., t.y., *Black comedy in Kubrick's films*. Available at: <http://kubrick-comedy.tripod.com/id20.html> [Erişildi: 26 Nisan 2018].
- Durkheim, E. 2013, *İntihar*, Pozitif Yayıncılık, İstanbul
- Korkmaz, E. 2016, *Yorgos Lanthimos – Peter Strickland söyleşisi*. Available at: <http://www.avrupasinemasi.com/2016/04/19/9458/> [Erişildi: 28 Nisan 2018].
- Maggitti, V. 2016, 'Black humour spaces in cinema and literature: Yorgos Lanthimos the Lobster and Tom McCarthy's Satin Island', *Between*, 6(12), pp. 23-43.
- Maland, C. 1979, 'Dr. Strangelove (1964): nightmare comedy and the ideology of liberal consensus', *American Quarterly*, 31(5), pp. 697-717.
- Öztürk, D. 2017, *Onur Ünlü sinemasında absürt ve kara komedi izleri*. Available at: <http://www.cinerituel.com/2017/08/onur-unlu.html> [Erişildi: 26 Nisan 2018].
- Primack, B. A. ve diğerleri, 2017, 'Use of multiple social media platforms and symptoms of depression and anxiety: a nationally-representative study among U.S. young adults', *Computers in Human Behavior*, Cilt 69, pp. 1-9.
- Shepherd, J. 2014, *What is the digital era?*, Idea Group Publishing, Pennsylvania

Twenge, J. M., Joiner, T. E., Rogers, M. L. & Martin, G. N. 2017, 'Increases in depressive symptoms, suicide-related outcomes, and suicide rates among U.S. adolescents after 2010 and links to increased new media screen time', *Clinical Psychological Science*, 6(1), pp. 3-17.

Wakefield, C. 2017, *Scraps from the Loft*. Available at: <http://scrapsfromtheloft.com/2017/08/09/dark-roots-humor-tragedy-doctor-strangelove/> [Erişildi: 26 Nisan 2018].

Yılmaz, E. 2010, 'Sanayi toplumunda sanatın işlevselliği', *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(33), pp. 334-347.

EKLER

EK A

SİNOPSİS

SICAK SU: MAVİ

Nilgün 20'li yaşların sonunda mutsuz ve intihar etmeye meyilli bir kadındır. Dijital çağın tipik bir bireyi olarak nasıl intihar etmesi gerektiğini bile sosyal medya üzerinden araştırır ve bir YouTube videosunda uygulama yöntemini gösteren eğitici bir video bulur. Yok olurken bile sanal dünyada var olma arzusuyla kamerasının karşısına geçer, veda videosunu çeker. Videoyu Youtube'a yükleme aşamasında internet bağlantısı kesilir. Videoyu internete yüklemeyen intihar edemeyecektir. Problemi çözmek için internet arızası ile ilgilenen müşteri temsilcisi arar fakat daha bağlanma aşamasında karşısına çıkan yönlendirmelerden ve bekleme süresinden sıkılmıştır. Telefonu kapatır. Youtube'dan izlediği eğitici video kanalının müşteri temsilciliğini arar. Kanalın adı intiharsepeti.com dur. Kanal gerekli çözümleri yapar ve o gün arayan 100. kişi olduğu için Nilgün'e bir hediye göndermek ister. Hediye orkestradır. Nilgün video yüklemesini tamamladıktan hemen sonra kapı çalar. Nilgün intiharını çok sevdiği klasik müzik eşliğinde gerçekleştirir.

EK B

TRETMAN

SICAK SU: MAVİ

Nilgün, 20'li yaşlarının sonunda, mutlu bir hayat yaşamayan ve intihar etmeyi düşünen bir kadındır. Dijital dünyaya doğmuş ve tüm teknolojik değişimlere tanık olmuş Nilgün, yeniçağın vazgeçilmez unsuru olan sosyal medya kullanıcısıdır. İlk sahnede filmin genel ruh halini betimlemesi açısından sanal dünyaya bir gönderme olarak kamera ve küçük ekranını görürüz. Nilgün kendi hayatının filmini çekmek için kamera kaydını başlatır. Sonrasında gelen sahnelerde Nilgün'ün ev hayatından planlar görürüz. Karakterin mutsuz, depresif havasına uygun bir ortam vardır. Loş ışık altında mumlar, tüksüler yanmaktadır. Duvarda Nilgün'ün geçmiş yaşamasına dair ipucu verecek fotoğraflar vardır, Nilgün fotoğraflarda mutludur. 2017 yılının son günüdür. Nilgün fotoğraflarının etrafına yılbaşı dolayısıyla ışıklarla küçük bir süsleme yapmıştır. Işıklar hayatı gibi bir yanıp bir sönmektedir. Yaşadığı depresyonu simgelemesi adına çalışma masasının üzerinde antidepresan ilaçları vardır. Kullandığı saat zamanın geçmemesinin sembolü olarak çalışmayacaktır. Fonda çalan müzik Youtube üzerinden çalmaktadır, Nilgün başka bir arama yapmak için müziği durdurduğunda film içinde de müzik durur. Nilgün yaşadığı çağın tipik bir insanı olarak her şeyi sosyal medyaya sormakta ve bulduğu alternatif cevaplar üzerinden karar vermektedir. Verilebilecek en zor kararlardan biri olan intiharı, Youtube'a "nasıl intihar edebilirim" yazarak uygulama yolunu bulmaya çalışmaktadır. Kendisine yakın olan videoyu ise daha sonra anlayacağımız üzere intiharsepeti.com isimli hayali bir hesapta bulur. Bu videoda intihar etme yöntemi, uçuş öncesi hazırlığı gibi durumu tasvir eden mutlu bir kabin memuru tarafından anlatılmaktadır. Nilgün gerekli malzemeleri alır ve kabin memurunun direktiflerini dinleyerek kendi evinde birebir uygulamaya başlar. Video devam ederken Youtube reklamı videoyu böler. Nilgün reklamı atlayarak hazırlıklarına devam eder. Bütün hazırlıklarını bitirince intiharsepeti.com'un destek hattı numarasını defterine not eder. Numara 666 0 666'dır. Artık Nilgün evinde intihar için bütün koşulları hazırlamıştır. Dünyaya temiz veda etmek isteğiyle duşa girer. Ters giden

hayata atıfla mavi vanayı çevirince sıcak su gelmektedir. Nilgün, filmin ilk planında gördüğümüz kayda girmiş olan kameranın karşısına geçer ve intiharın nedenlerinden ziyade mutsuzluğu üzerine konuşarak veda videosunu kaydeder ve videoyu yüklemek için tekrar bilgisayarının başına geçer. Yükleme ilerlerken internet kesilir, Nilgün videoyu Youtube'a yüklemeyi intihar etmek istemez. Bu yüzden internet müşteri temsilcisini arar fakat uzun bir operator konuşmasından sonra bekleme süresinin 16 dakika olduğunu öğrenince telefonu sinirle kapatır. Defterine not ettiği 666 0 666 numarası aklına gelir ve aramaya karar verir. Telefonu açan kişi daha önce Youtube videosunda gördüğümüz intiharsepeti.com çalışanıdır. Çalışan işini iyi yapma gayretiyle gerekli işlemleri yaparak Nilgün'e yardımcı olur. İnternet kopmadan önce Nilgün'ün dinlediği şarkıyı açarak, sorunun çözüldüğünü gösterir. Üstelik Nilgün, gün içinde arayan yüzüncü müşteri olması sebebiyle intiharsepeti.com'dan bir hediye kazanmıştır. Nilgün güvenlik aşamasında çalışana adresini verdiği için adres bilinmektedir. Nilgün'ün klasik müzik sevdiğini de dinlediği şarkıdan anlayan çalışan, Nilgün'e hediye olarak intihara eşlik etmesi amacıyla 3 kişilik bir orkestra gönderir. Nilgün sorunun çözülmesiyle birlikte videosunu Youtube'a yüklemeyi tamamlar. Kapısı çalar ve sürprizini görmek için kapıyı açar. Orkestra eve girer, Nilgün'ün fotoğraflarının önündeki koltuğa oturur ve hazırlıklarını yapmaya başlar. Orkestra keman, çello ve zilden oluşmaktadır. Nilgün intihar edeceği noktaya taburesini çekmiştir, üzerine çıkar ve orkestranın başlaması için maestro edasıyla işaretini verir. Orkestra çalmaya başlar. Bir süre geçtikten sonra zilci, son bir vuruş yapacakmış gibi zillerini kaldırır, zamanını beklemeye başlar. Taburenin yere düşüş sesi ve gergin urgan sesi dış ses olarak duyulur. Zilci gereksiz bir şekilde orkestranın içinde yer almaktadır. Zile hiç vurmaz. Kameranın odağı orkestradan Nilgün'ün fotoğrafına kayar. Nilgün fotoğrafta mutludur. Filmin ilk planlarında gördüğümüz çalışmayan saat görseline geri döneriz. 3-4 saniye çalışmadıktan sonra saat tekrar çalışmaya başlar.

EK C

SENARYO

SICAK SU: MAVİ

Sahne 1 - Ev \ Gece

Genç bir kadının evindeyiz. Adı Nilgün. Nilgün camın önünde, sırtı dönük, dışarı bakmaktadır. Fonda hüzünlü bir şarkı vardır. Loş ışık altında yavaş yavaş bir tütsü yanmaktadır. Mumlar ve yarattığı gölgeler duvarlara yansımaktadır. Duvarda çalışmayan bir saat vardır. Saniye ibresi ilerlemez. Nilgün'ün hayatından fotoğraf kareleri duvarı kaplamıştır. Çoklu mutlu kareler ve yalnız kareler vardır. Kağıtlar, kitaplar, ilaçlar ve kamerası masa üzerinde dağınık haldedir. Nilgün bilgisayar başındadır. Çalan şarkıyı durdurur. Müzik kesilir. Klavye sesleri duyulur. Nilgün Youtube'a 'intihar etme yöntemleri' veya 'nasıl intihar edebilirim' yazıp arar. Çıkan videolardan bir kaçını sakince izler. Aradığını bulamaz, başka denemeler yapar. Sonrasında insert olarak kendi çekeceğimiz videoyu açar.

Sahne 2 - Stüdyo \ Gece

NOT: Bu videoda bir erkek kendini ipe asarak intihar etme yöntemini sunucu edasıyla motamot bir şekilde göstermektedir. Erkeğin üzerinde resmiyetini simgelemesi açısından lacivert bir kabin memuru kıyafeti vardır. Havalı bir kadın dış sesi hostesin gösterdiklerini seslendirmektedir. Uçağın kalkış öncesi ritueli gibi bir hal.

Insert video içinde kısa bir hoşgeldiniz konuşması olur. Hostes gülümseyerek kameraya bakmaktadır.

DIŞ SES:

Death Star Airlines üyesi kanalımıza hoşgeldiniz. Uçuşunuzun en acısız şekilde geçmesi için gerekli bilgileri sizlere aktarmak için buradayız. Öncelikle gerekli malzemelerden başlayalım.

Split screen: Hostes solda, liste sağdadır.

Gerekli malzemeler listesi ekrana gelir. (3 metre ip, kanca, matkap, dübel, çekiç) Liste açıldıkça gülümser bir yüz ifadesiyle hostes malzemeleri tanıtmaktadır. Liste bitince Nilgün videoyu durdurur.

Sahne 3 - Ev \ Gece

Jump cut. Nilgün malzemelerle dolu bir poşeti açarak masanın üzerine bırakır. Nilgün videoyu tekrar başlatır.

Paralel Kurgu: Hostes matkabın ucuna burgunun nasıl takılacağını gösterir.

Nilgün matkabı kutusundan çıkarır, hostesin gösterdiklerini tekrar etmeye başlar. Hostes matkap testi yapar. Bir sandalye çeker ve üstüne çıkarak tavanı delmeyi gösterir. Aynısını Nilgün acemice tekrar eder. Hostes dübeli ve çekiçi göstererek tekrar sandalyeye çıkar ve dübeli çakmayı gösterir. Nilgün sakarlıkla tekrarlar. Hostes kancayı orayı nasıl takacağını gösterir. Nilgün zorla onu da yapar. Hostes halatın nasıl bağlanması gerektiğini anlatırken YouTube reklamı videoyu keser.

Reklam: Dilediğin tatil için sen de erken rezervasyon yap. Hayalindeki tatile çok daha az öde. İstersen de koşulsuz iptal et. Hayat tur, hayattır. Rezervasyon için www.hayattur.com adresini ziyaret ediniz.

Nilgün reklamı atlar. İpin nasıl bağlanacağı kısmını izler ve kendisi uygular. Hostes sandalyenin üstünde -her şey tamam- işareti yapar. Hostes telefon numarasını göstererek,

DIŞ SES:

Diğer sorularınız için destek hattımızı 7/24 arayabilirsiniz. 666 0 666

Hostes sandalyeyi tekmeler. Sallanmaya başlar.

DIŞ SES:

İyi uçuşlar dileriz...

Nilgün sakince hostesin intihar anını izlemektedir. Hazırlıklar tamamlanmıştır. Nilgün duşa girer. Mavi vanayı çevirir. Sıcak su buharı gözükmektedir. Sabit, duygusuz fakat

düşünceli bir şekilde suyun altında durmaktadır. 3-5 saniye. Jump cut. / Handycamin karşısına geçer. Siyah bir elbise giymiş, hafif makyaj yapmıştır. Kamerayı kurar, karşısına geçer.

NİLGÜN:

Merhaba, Nilgün Yıldız ben. 31 Aralık 2017 akşam saatlerindeyiz... Ve ben 2018 e girmeme kararı aldım... Bu kamerayla şimdiye kadar hep en güzel anlarımı kaydetmeye çalıştım. Ama bugün biraz farklı...

Nilgün duygulu. Kesik kesik konuşur.

Uzun zamandır mutsuzum ve hayatımın geri kalanına devam etmek için hiç bir istek bulamıyorum içimde... Sadece mutsuzluğun olduğu bir yerde de kalmanın pek bir anlamı yok açıkcası... Ama yine de her şey güzel bitsin istiyorum... Bu yüzden de böyle giyindim, biraz da makyaj yaptım...

Uzun bir sessizlik olur. Hafif gülerek,

Öyle uzun konuşmak da zor oluyormuş bu durumda... Aslında diyecek fazla bir şeyim de yok... Sadece kaldıramıyorum artık... Ama siz sevgiyle yaşayın, benim gibi mutsuzluğa yenilmeyin... Hoşçakalın...

Nilgün derin bir nefes alır, elini kameraya doğru uzatır, kaydı durdurur. Bilgisayar ekranını düzeltir. Videoyu Youtube'a yüklemeye başlar. Yükleme devam ederken bir şarkı açar. Şarkının ruh haliyle yüzü hüzünlü bir hal almıştır. Masanın üzerinden tütününü bulur. Bir sigara sarar. Arkasına yaslanır. Tavana bakarak sigarasını içer... Tavanda gölge oyunları vardır. Müzik birden kesilir. Nilgün hoşnutsuz bir ifadeyle bilgisayara geri döner. İnternet kesilmiş, upload iptal olmuştur. Nilgün şaşırır, sinirlenir. Nilgün kalkar, modemin yanına gider. Modemi kapatıp, açar. Geri gelir, internet gelmemiştir. Telefonunu bulur. Telefonu eski modeldir. İnternet ile ilgilenen müşteri hizmetlerini arar.

OPERATOR:

Merhaba, Fiber internet destek hattına hoşgeldiniz. Lütfen Mobil için 1'i sabit internet için 2 yi, ev telefonu için 3 ü tuşlayınız.

Nilgün tırnaklarını masaya vurarak beklemektedir. Nilgün sinirle 2 yi tuşlar.

OPERATOR:

Lütfen 10 haneli hizmet numaranızı ya da 11 haneli Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaranızı tuşlayınız.

Nilgün gerekli tuşlamaları yapar.

OPERATOR:

Internet arizasi için 1'i. Üyelik iş..

Nilgün diğer seçenekleri beklemeden direk 1'e basar.

OPERATOR:

Sizi müşteri temsilcisine bağlıyorum. Lütfen bekleyiniz.

Bekleme müziği çalmaya başlar...

OPERATOR:

Ortalama bekleme süreniz 16 dakikadır.

Nilgün sinir çığılığı atar. Bekleme müziği çalmaya devam eder...

OPERATOR:

Ortalama bekleme süreniz 15 dakikadır.

Nilgün telefonu kapatır.

Flashback. Fast cutlarla tutorial videosundaki telefon numarasını görürüz.

Nilgün numarayı arar.

OPERATOR: (heyecanlı)

İyi akşamlar, nasıl yardımcı olabilirim?

NILGÜN:

İyi akşamlar. Sizin intihar videonuzu izlemiştim. Her şeyi tamamladım ama veda videomu Youtube'a koyarken internetim kesildi. Bilemiyorum çözebilir misiniz ama size sormak istedim.

Operatorü görürüz. Tutorial videosundaki aynı kişidir. Boynunda kırmızı bir halat izi vardır. İntihar etmeyi gerçekten denemiş, fakat başaramamıştır.

OPERATOR:

Anlıyorum hanımefendi memnuniyetle yardımcı olalım. Öncelikle modeme bakabilir misiniz acaba DSL ışığı yanıyor mu?

NILGÜN:

Evet yanıyor.

OPERATOR:

Güzel, o zaman modeminizin portunu değiştirmemiz gerek hanımefendi. Onay verirseniz işlemi yapalım.

NILGÜN:

Tabi, onaylıyorum.

OPERATOR:

Fakar öncesinde güvenliğiniz için bir kaç sorum olacak acaba açık adresinizi öğrenebilir miyim?

NILGÜN:

Mecidiye mah. Palanga cad. No:20 Beşiktaş

OPERATOR:

Peki, annenizin kızlık soyadının 2. ve 9. harfini alabilir miyim?

Nilgün 9. harfi bulmaya çalışarak,

NILGUN:

O ve ğ.

OPERATOR:

Teşekkür ederim hanımefendi. Şimdi işlemlere başlıyorum. Lütfen bilgisayarınıza dokunmayın.

Operatör fast cutlarla birçok işlem yapar. 192.168.1.1 e girer vs. Aşamalar çekilir. Ses efektleri. 15 – 20 saniye.

OPERATOR:

Bu şarkıyı mı dinliyodunuz hanımefendi?

Operatör enter'a basar. Şarkıyı kaldığı yerden açar.

NILGUN:

Aa evet, çok teşekkür ederim.

OPERATOR:

Önemli değil hanımefendi. Ayrıca bugün arayan yüzüncü müşterimiz olduğunuz için size özel bir hediyemiz var. 1 den 10'a kadar bir sayı tuttum. Bilerseniz size bir hediyemiz olacak. Lütfen bir sayı söyleyin.

NILGUN: (sakince)

6.

OPERATOR: (çok heyecanlı)

Bravo 6 tutmuştum ben de yemin ediyorum, bildiniz. Hediyeniz geliyor. Lütfen biraz daha bekleyin.

NILGÜN:

Tamamdır, bekleyeceğim. Teşekkür ederim.

OPERATOR:

Ben teşekkür ederim. Mutluluklar.

Nilgün telefonu kapatır. Tekrar videoyu yüklemeye başlar. Tepe açılır. Nilgün'ün çeşitli zaman geçirme planları. Yükleme tamamlanır. Hemen sonrasında kapı zili çalar. Nilgün birden kapıya döner. Saatine bakar, sakın adımlarla kapıya doğru ilerler. Kapıyı açar. Karşısında ellerinde ekipmanlarıyla 3 kişilik bir orkestra vardır. Orkestra ağır adımlarla içeri girer. Nilgün onlara durmaları gereken yeri gösterir. Orkestra yavaş yavaş hazırlıklarına başlar. Soundcheck yapmaya başlarlar. Ekipmanların üzerinde intiharsepeti.com sticker'ları vardır. Nilgün derin bir nefes alır.

NILGÜN:

Ben hazır olunca size bir işaret veriyim olur mu, öyle başlarsınız çalmaya.

Orkestradakiler onay manasında kafalarını sallar.

Paralel Kurgu: Nilgün hazırladığı düzeneğin altına sandalyesini çeker. Orkestra sandalyelerini düzeltir ve oturur. Nilgün yavaş yavaş sandalyenin üstüne çıkar. Orkestra kıyafetlerini düzeltir. Nilgün kıyafetlerini düzeltir. Orkestra müzik aletlerine akor yapar. Teller gerilir. Nilgün elinde ipi tutmuş, boynuna geçirir. Kendi boynuna göre ayarlamaya çalışır. Orkestra Nilgün'e bakmaktadır. Nilgün hazır olunca kafasını kaldırır, orkestraya bakar. Hüzünle gülümser, kafasını sallayarak onay verir. Orkestradakiler derin bir nefes alırlar, çalmaya başlarlar. Sabit orkestra görüntüsü. Şarkı devam eder. (zoom in, giderek orkestraya yaklaşılır.) Nilgün'ü bir daha görmeyiz. Arkada intihar sesleri vardır. Orkestradakiler çalmaya devam ederler. Sesler kesilir. Orkestra toplanmaya başlar. Duvar saatini görürüz. 3-4 saniye çalışmaz. Saat birden tekrar çalışmaya başlar.

Son.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Onur Işık Cantürk
Doğum Yeri ve Tarihi: Bolu / 17.07.1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Bahçeşehir Üniversitesi, Sinema ve Televizyon Bölümü,
2015
Yüksek Lisans Öğrenimi : Kadir Has Üniversitesi, Sinema ve Televizyon Bölümü,
2018

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar ve Tarihleri: İf İstanbul, 2013 – 2018
Mamut Art Project, 2017 – 2018
Yeni Hayata Başlangıç & TRT Belgesel, 2018 - 2019

İletişim

Telefon : 05056235131
E-posta Adresi : onurisikcanturk@gmail.com